

DECLARACIÓ DEL COMITÈ ESPANYOL DE LA LLIGA EUROPEA DE COOPERACIÓ ECONÒMICA – LECE – SOBRE L'ACTUAL MOMENT DE RECONSTRUCCIÓ SOCIAL I ECONÒMICA D'EUROPA

INTRODUCCIÓ

Després de la 1ª Declaració de la LECE sobre les conseqüències del COVID19 a Europa acordada per totsels Comitès Nacionals de la LECE, el Comitè Espanyol de la Lliga Europea de Cooperació Econòmica ha acordat aquesta 2ª Declaració dirigida als responsables governamentals d'Espanya i de les institucions de la Unió Europea, amb el propòsit d'aportar el criteri d'aquesta associació europeïsta fundada l'any 1956 sobre el moment actual de reconstrucció social i econòmica d'Europa després de la crisi del COVID19. Malgrat això, volem manifestar que la prioritat encara continua sent l'atenció sanitària i la investigació sobre una vacuna i la millora dels tractaments a aplicar als ciutadans infectats.

Maig 2020

DECLARACIÓ

L'ACTUAL CRUILLA D'EUROPA

Europa s'enfronta a una gran commoció social i econòmica per la propagació del nou coronavirus en totel seu territori. La presidenta del Banco Central Europeo (BCE), Christine Lagarde, va dir recentment als líders europeus que la pandèmia podria arribar a significar fins un 15% de caiguda del PIB.

Europa es troba, sense cap mena de dubte, davant un important repte social i econòmic. Per superar aquesta crisi i iniciar el període de recuperació econòmica, serà especialment important el Marc Financer Plurianual 2021 – 2027, en el que s'haurà de realitzar un gran esforç d'inversió per incidir en la necessària reactivació econòmica i en la cobertura dels costos socials generats per la pandèmia del Covid19.

La cruïlla està, entre altres qüestions, en com es finança el deute que comporta aquest gran esforç econòmic. Si el deute, que obligatòriament s'ha d'emetre, es cobreix amb garanties de forma mutualitzada o amb garanties individuals de cada un dels estats membres. O amb una combinació dels dos criteris, però ¿amb quin grau d'implicació de cadascun?

En la reunió del Consell Europeu del passat 23 d'abril es va prendre una important decisió política pel futur de la Unió Europea. Es va adoptar una via que integra, en certa manera, els dos camins, encara que sense precisar els seu contingut, però assumint la via del Pressupost Europeu.

Els líders europeus decideixen constituir un Fons de Recuperació social i econòmic d'Europa. I el finançament d'aquest Fons de Recuperació anirà dins del pressupost de la Unió Europea.

Així doncs, el finançament d'aquest macro-pla de Reactivació Europea es farà amb càrrec als Pressupostos de la Unió Europea pel proper període 2021 – 2027 y, per tant, haurà de ser amb la garantia solidaria de tots els 27 estats membres.

Desconeixem els detalls i característiques d'accés a aquests fons. Desconeixem també la responsabilitat i per tant, l'estigma que puguin tenir els Estats al prendre aquests recursos per actuar en els seus respectius territoris. El debat està obert, la concreció haurà d'establir-se en el proper Consell Europeu del mes de juny.

No seran Eurobons, serà un Fons a càrrec del Pressupost Europeu, que és un instrument que permet dotar i estructurar amb certa flexibilitat; i també, dotar amb càrrec al deute de les pròpies institucions europees i per tant, amb garanties conjuntes; i si està dins del Pressupost haurà de tenir un mecanisme de garantia en certa forma mutualitzada.

Al contrari de l'anterior reunió del Eurogrup que va durar més de setze hores, la reunió del Consell del 23 d'abril va durar molt poc. Els caps d'Estat i de Govern tenien consciència de que la Unió Europea havia d'afrontar amb determinació una contundent decisió arran de la situació generada per la pandèmia del coronavirus. En certa manera estava en risc el prestigi europeu cap a fora i la credibilitat de la Unió davant la majoria dels seus ciutadans, fonamentalment del sud d'Europa.

Els líders dels 27 països de la UE acorden plans per un estímul 'sense precedents' contra la pandèmia. El Consell tenia ja preparada la seva resolució i varen acordar que es posarien d'acord en el proper Consell de juny sobre una proposta que ha d'elaborar la Comissió Europea. Aquesta ha de tenir en compte el col·lapse econòmic i la caiguda del PIB de la Unió Europea i dels seus estats membres. I ha d'establir el

mecanisme de proveir entre 1,5 y 3,0 bilions d'euros, sobre la base d'un fons de reactivació integrat en el Pressupost de la Unió Europea que gestionaran les pròpies institucions de la UE.

Sens dubte, una important decisió política que s'ha d'avaluar molt positivament. Pel seu caràcter unitari, per la immediatesa en la seva decisió i, per suposat, pel seu volum econòmic. Itàlia, Espanya i França, entre d'altres estats, s'han implicat activament en aquest acord i en treballar per construir aquesta via de finançament conjunta de la reactivació social i econòmica. Alemanya, Àustria, Holanda, Finlàndia, entre d'altres discrepants de l'emissió d'Eurobons, haurien d'acabar acceptant aquest mecanisme, encara que el seu contingut i com se gestionarà no fora plenament de la seva conformitat.

Angela Merkel va dir al sortir del Consell: *"Vull dir molt clarament que una solució conjunta d'aquest tipus és d'interès per Alemanya, perquè les coses només poden sortir bé per Alemanya si van bé per Europa"*. Un missatge de: "Primer Europa..." I cal valorar-lo.

S'ha obert un període de poques setmanes per configurar els criteris pels quals s dotarà i s'accedirà a aquests fons. La qüestió està en si serà com els fons actuals inclosos en el pressupost de la Unió (subvencions), o bé els receptors tindran els recursos en forma de crèdits en condicions restrictives en funció de les seves situacions particulars, o una combinació d'ambdues. O es tindran en compte altres opcions proposades: Onetime eurobond, compres del BCE, accions del BEI, ampliació del MEDE o del SURE.

Avui, el pressupost europeu configura a partir de les corresponents aportacions que fan els estats, però els recursos es reparteixen segons diferents criteris que permetin l'accés de forma diferent. Fons agrícola, fons social, fons regionals, programes de investigació, són bons exemples i porten a que hi hagi estats receptors nets com els del sud i de l'est de la Unió (Espanya ho va ser fins fa poc: en 2019 va ser

per primera vegada contribuent net en 1.176 milions d'euros) i Estatsquines aportacions superen el que reben del pressupost, como Alemanya i França, entre d'altres.

La decisió de constituir aquest fons i capacitar el pressupost europeu requerirà de majors aportacions econòmiques dels estats y, a la vegada, adoptar mesures que permetin obtenir més ingressos fiscals. En base a això, el pressupost podrà emetre un major volum de recursos i podrà fer front a un major volum de deute, per dotar aquest Fons de Recuperació dels recursos econòmics anunciats.

La discussió està ara en si han de ser subvencions o crèdits. Si són subvencions, amb quines condicions. Y si és la segona opció, és important saber amb quins criteris es concedirien aquests crèdits. O bé, una combinació d'ambdues opcions i en quina proporció. El pressupost permet combinar ambdues vies. Sense oblidar que la via directa de les inversions públiques o conjuntes amb el sector privat poden arribar a ser molt determinants per incidir en aquesta necessària recuperació de l'economia.

De moment la formulació d'aquest contingut les respectives alternatives ha de preparar-lo la Comissió Europea, perquè el Consell Europeu i el Parlament decideixin l'acord final en el context del Marc Financer Pluriannual 2021 – 2027, previst pel proper mes de juny

.

El Consell Europeu ha demanat a la Comissió que faci propostes, que avaluï sectors econòmics, individuals i per estats, calculant quant mal "patiran", destacant els sectors del turisme i de l'automòbil. Definint prioritats, línies d'actuació i procediments de gestió i col·lectius socials. En aquest punt, mereixeran especial atenció aquells sectors de caràcter estratègic (cadena agroalimentària, serveis financers o energia, entre d'altres) que han mantingut de forma extraordinària l'activitat econòmica durant el confinament i que continuaran tenint un paper protagonista en la fase de recuperació de l'economia europea, així com aquells sectors que formen part del *European Green Deal*.

Desconeixemquina serà la proposta de la Comissió al Consell. Amb tot, hauria de considerar totes les opcions avui identificades, incloent las ja utilitzades: crèdits, avals i subvencions, combinant-les i fer-les extensives encara més a les que ja s'han pres fins avui: crèdits i avals del MEDE (240.000 milions d'€); crèdits del BEI (200.000 milions d'€) i ajudes del Fons SURE (100.000 milions d'€). I complementant-les amb el nou Fons de Reestructuració Europeu i la inversió directa del'àmbit públic.

En paral·lel el BCE, segons ha anunciatla seva presidenta ChristineLagarde, seguirà aprovant operacions de compra d'actius (públics i privats) per assegurar la liquiditat a les institucions públiquesi al sistema financer, i a través d'ells, garantir el flux de liquiditat a les empreses de l'economia d'Europa. En aquest moment el BCE mantéja en 750.000 milions d'Euros el seu programa de compres d'actius contra la pandèmia (PEPP) y no descarta doblar aquesta quantitat properament per continuar adquirint actius i més concretament bons sobirans, per cobrir els dèficits públics que aquest any i el que ve sortiran en els comptes dels estats d'Europa. S'han anunciat rebaixes en les condicions dels programes i una nova modalitat de préstecs d'emergència a tipus d'interès negatiu del BCE. Tot això va dirigit a assegurar la necessària transmissió de liquiditat que necessita ara el sistema sense que el mercat rescalfi excessivament les primes de risc delsestats membres en l'Eurozona i poderafrontar aquest imprescindible Macro-Pla de reactivació social i econòmic que necessita Europa.

La concreció d'aquest específic Fons Financer i Pressupostari que ocuparà els propers set anys, és la resposta més rellevant de la Unió Europea a la crisi generada pel Covid19.

Totaixò conjuntament configura la voluminosa resposta anunciada dels líders europeus per afrontar els impactes socials i econòmics que ha provocat la pandèmia del Covid19.

Aquest futur acord del Consell Europeuhaurà d'examinar-se (i debatre) durant el mes de maigi estar llest pel proper primer de juny. Angela Merkel va reconèixer les

diferències entre estats, però va dir que l'atmosfera de les conversacions havia sigut bona. Es un bon punt de sortida.

Ara bé, afrontar un pressupost de la UE amb un fons de recuperació del volum que s'està parlant, obre una excel·lent oportunitat per avançar en alguns compromisos que permetin profunditzar més en la construcció europea. De fet, es dona un important pas cap a una Unió Fiscal.

Això significarà que els 27 Estats de la UE no podran actuar de forma aïllada en termes d'ingressos i despeses com ho han fet fins ara i que també, potser és el moment d'adoptar algunes decisions fiscals que fins avui no s'han pogut adoptar.

Seria per tant oportú harmonitzar algunes qüestions en matèria fiscal i pressupostària que fins ara no s'ha pogut acordar. Es podria considerar el parlar d'un nivell mínim d'impostos en tot el territori de la UE per evitar el *dumping* fiscal.

Sens dubte, a Europa està la resposta a la necessària i urgent recuperació social i econòmica que ha provocat el Covid19, i que demanen els estats i clamen els ciutadans. Els líders europeus han d'encertar en la resposta. Però també aquesta necessitat en l'actual moment, obren una oportunitat per donar un pas més en la cooperació europea i per tant, reforçar la capacitat d'Europa per donar aquesta resposta. En definitiva, és també un moment oportú per avançar en la construcció política del projecte europeu.

Si els Estats Membres decideixen que Europa mutualitzi part dels fons facilitats per atendre l'empara econòmica que necessiten per afrontar les seves dificultats, han de comprometre's en reforçar més els mecanismes de decisió a Europa i potser el camí sigui dotar-se d'un major pressupost europeu.

Diguem que la resposta conjunta i solidària a l'actual situació, és evidentment que sí, però en lloc de mutualitzar aquest ajut col·lateralment amb el projecte europeu, el què

s'ha proposat en el darrer Consell Europeu és mutualitzar-hi d'un compromís de major capacitat pressupostària europea.

La Lliga Europea de Cooperació Econòmica –LECE–, associació de llarga tradició europeista i amb ampla implantació en els estats europeus, insta a la Comissió Europea i als líders dels estats membres de la Unió Europea i del Parlament Europeu a que tinguin en compte les següents

CONSIDERACIONS I PROPOSTES

1ª. Que el Pla de Reactivació Europea, com a resposta a la crisi social i econòmica generada a Europa pel Covid19 sigui suficientment potent econòmicament (2,5-3 bilions d'€) com per assegurar la necessària superació dels problemes socials causats i reactivar efectivament l'economia europea sota criteris renovats que serveixi per assentar les bases de recuperació de l'economia europea de les properes dècades.

2ª. Que aquesta decisió política, que s'ha de prendre, es porti a lloc amb determinació sense demora en la propera reunió del Consell Europeu del mes de juny dels caps d'Estat i de Govern dels països membres de la UE. Els ciutadans europeus necessiten que aquesta resposta no es demori.

3ª. Que aquest Pla de Reactivació Europea es prengui per unanimitat de tots els països, i que faci arribar al món que els valors i en definitiva el model de cooperació europeu és efectiu per respondre al repte actual provocat per la pandèmia. Que 27 estats europeus sàpiguin posar-se d'acord en aquests greus moments que travessa la societat europea.

4ª. Que aquest Pla de Reactivació per la societat i l'economia europea contingui:

- a)** Diversitat en el seu contingut, mitjançant subvencions, crèdits, avals i inversions públiques.
- b)** Flexibilitat en la seva aplicació en tot el territori europeu i simètric ponderant la seva acció de forma proporcionada als mals causats per la pandèmia en cada estat membre.
- c)** Incidència en els sectors socials de major risc i que en puguin prendre part els autònoms i pimes per no deixar-ningú sense.
- d)** Optimització i combinació de criteris de garantia solidària y conjunta dels estats membres, a la vegada que de criteris de garantia individual dels estats pels riscos que es precisin.
- e)** Reforçament dels actuals instruments econòmics de la Unió Europea per dimensionar-los millor i fer-los més efectius en la reactivació d'Europa.
- f)** Consideració dels objectius de lluita pels canvi climàtic ja proposats per la Comissió com a palanca de creixement diferencial.

5ª. Que aquest Pla de Recuperació Europea sigui clarament social i competitiu, incidint en la prioritat de contribuir a preservar els llocs de treball, i l'estructura empresarial i productiva d'Europa:

- a)** Estimular la creació de nous llocs de treball en els sectors productius.
- b)** Garantir l'accés a la liquiditat de les empreses i treballadors autònoms.
- c)** Estimular la necessària reconversió de determinats sectors en crisi i sectors essencials per evitar asimetries de dependències externes.
- d)** Impulsar reformes en el mercat agrícola i desenvolupament rural, que reforcin la competitivitat, la fixació de població en el territori i la seguretat alimentària.
- e)** Potenciar la transformació digital en el nostre sistema social i econòmic i la implantació de les noves tecnologies.
- f)** Fixar les bases per una economia més inclusiva i respectuosa amb el medi ambient, en la línia del *European Green Deal*.

6ª. Que aquest Pla de Reactivació permeti reforçar la base del Pressupost de la Unió Europea, configurat per les contribucions dels 27 estats membres.

7ª. Que el BCE continuï la seva actual política de compra d'actius públics i privats, aquest any i el proper, amb el propòsit de seguir garantint la necessària liquiditat del sistema, i a través d'aquest a les institucions públiques, entitats financeres, empreses i autònoms, en condicions favorables i acords al moment de crisi en que es troba Europa. En conseqüència, que es consideri el doblar les actuals previsions dels fons destinats a aquesta finalitat. (+ 750.000 milions d'€).

8ª. Valorem molt positivament la iniciativa, encara en preparació, de la Comissió Europea d'impulsar la creació d'un *EquityFund* europeu que inverteixi directament en capital, en empreses europees amb caràcter sistèmic. Això seria particularment important per impulsar a les empreses en països membres amb menor espai fiscal, i per tant, reforçant el projecte de construcció de la Unió Europea.

Aquest fons de liquiditat addicional formaria part del potencial que el Marc Financer Multianual (MFF) pot facilitar. Permetent accelerar la reactivació econòmica de forma ràpida una vegada la pandèmia vagi a la baixa, eliminant asimetries dins la UE.

9ª. Que es reforci el projecte de construcció de la Unió Europea. Si els estats membres de la Unió Europea demanen mutualitzar l'empesa econòmica d'Europa, que aquests, també, adoptin les decisions oportunes per a capacitar més i millor Europa, per donar aquesta resposta i poder fer front, més eficaçment, als reptes a que s'enfronta en aquests moments en el món. L'actual moment és una oportunitat per avançar en la construcció de la Unió Europea impulsant la Unió Fiscal.

Els ciutadans d'Europa, majoritàriament desitgen que s'impulsi una resposta conjunta davant els efectes de la crisi. Els governants europeus han de saber construir aquesta resposta. Sens dubte, Europa es troba en una cruïlla. Jean Monnetja va dir que Europa unida avançaria a base de crisis. Aquesta hauria de servir per aconseguir una major grau d'integració econòmica, social i política.

LLIGA EUROPEA DE COOPERACIÓ ECONÒMICA – LECE –
Comitè Espanyol

Maig 2020